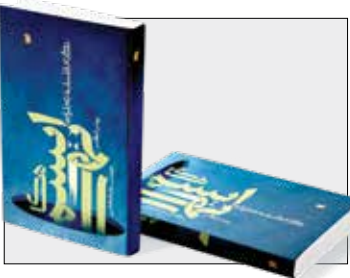

«ایسم‌های تهی» منتشر شد

چاپ نخست کتاب «ایسم‌های تهی؛ نقدی بر فلسفه تحلیلی» تألیف پیتر انگر با ترجمه و بازنویسی رضا صادقی از سوی انتشارات سروش منتشر و روانه بازار نشر شد. پیتر انگر، استاد فلسفه دانشگاه نیویورک، پس از آن‌که سال‌ها در فلسفه غرب تدریس کرد و آثار زیادی در نشریات معتبر فلسفی به چاپ رساند، سال ۲۰۱۴ با نگارش کتاب ایسم‌های تهی، ندهن‌ها آثار قبلی خود را فاقد محتوایی اساسی و بازی

با زبان دانست، بلکه تلاش کرد نشان دهد در دوران معاصر مجموعه‌ای از دیدگاه‌های تهی و فاقد محتوای اساسی به فلسفه رسمی غرب تبدیل شده و فلسفه را از موضوعات اساسی که در زندگی فردی و جمعی تأثیرگذار است، جدا و مخاطب خود را گرفتار پوچی کرده‌است. پرسش‌ها، بازی‌ها و معماهای زبانی که ظاهری فلسفی دارند و بسیار سرگرم‌کننده هستند، نه‌ایتی ندارند و همیشه مفاهیمی پیچیده و جود‌دارد

که با تحلیل آن‌ها می‌توان به دیدگاه‌ها و ایسم‌های جدید رسید اما برای این‌که فلسفه محتوای اصیل خود را بیابد، باید بار دیگر به پرسش‌های بنیادین متافیزیک مانند خودشناسی و بحث از وجود روح و امکان حیات پس از مرگ بازگردد. چاپ نخست این کتاب در ۱۵۴ صفحه رقی، شمارگان ۱۰۰ نسخه و با قیمت ۸۴ هزار تومان توسط انتشارات سروش در اختیار علاقه‌مندان به مباحث این حوزه قرار گرفته‌است. / جام جم

سروده‌های شورانگیز شاعران عرب درباره فلسطین و خیانت‌های سرمدمداران عرب

عاشقانه‌هایی برای یک مقاومت

محمدرضا محمدی‌نجات مستندساز و پژوهشگر

شعر فلسطین، شعر آرمان و انتظار است، شعری که طلایه‌داران خود را داشته اما اکنون نیاز به نسلی تازه دارد تا همبای مقاومت برآید و شکوفه دهد. شاعران آزاده و ستم‌ستیز با وجود همه خیانت‌ها و سیاه‌کاری حاکمان نسادان و سازشکار جهان عرب، به آرمان فلسطین وفادار مانده‌اند. شعر، یاور مبارزان غزه است. آنها با نان سروده‌ها و باروت واژه‌ها، قوت جنگیدن برمی‌گیرند تا دشمن زبون را در زبانه‌های مقاومت بسوزانند. نمونه‌هایی از سروده‌های مقاومت را با ترجمه یدا... گودری در این مجال و مقال بخوانید که خواندنی است.

عاشقانه‌های سرزمین

نزار قبانی، شاعر عاشقانه‌های جهان عرب، همواره به آرمان‌های فلسطین پایبند بود. او که سیاستمدار و دیپلمات بود همواره یکی از مشکلات جهان عرب را عدم آگاهی سیاسی و سازشکاری می‌دانست و اشعار زیادی نیز با همین مضمون سروده است که «شهر من» یکی از آنهاست:

آن قدر گریستم تا شک‌ها تمام شد!

آن قدر نماز گزاردم تا شمع‌ها آب شد

آن قدر رکوع کردم تا توانم تهی شد

با تو از محمد(ص) پرسیدم

و از مسیح

ای معطر از بوی پیامبران!

ای نزدیک‌ترین پل

میان زمین و آسمان!

ای قدس، ای گلدسته ادیان!

تو دخترک قشنگی هستی که انگشتانش

سوخته

و چشمانش برافروخته

ای واحه سبز

که روزی پیامبر از آن گذر کرد،

خیابان‌های تارخیه در آندهوگین

و گلدسته‌هایت مغمگین است.

ای قدس!

قبانی گرچه فردی صلح‌اندیش بود و به عنوان

یک روشنفکر عرب تلاش می‌کرد تا عراب

روشنفکری دغدغه‌مند

محمود درویش، دیگر شاعر بزرگ معاصر عرب، به عنوان یک فلسطینی همواره نگاهی از درون به بیرون به موضوع فلسطین و اشغال سرزمینش داشت. اگرچه در طول سالیان گذشته جنگ رسانه‌ای حول محمود درویش به عنوان یک اندیشمند جهان عرب حامی صلح با اسرائیل مطرح شده، اما حقیقت نگاه او را می‌توان در میان اشعارش یافت مثل قصیده «در این سرزمین» که او زیستن یا ترس را در کنار خودکامگان ننگ می‌داند:

در این سرزمین چیزی هست شایسته زیستن

بوی نان در یامعاد،

سربه‌وایی اردیبهشت

آزای زنان دربار مردان

نامه‌های آشیل،

آغاز عشق،

گیاه روئیده از سنگ،

مادانی بر بوندنای

وترس اشغالگران از گذشته

در این سرزمین چیزی هست

شایسته زندگی

محمود درویش نیز در اشعار روزهای

مثل امروز که طوفان الاقصی بریاست

را پیش‌بینی کرده بود. روزهایی که

آیندگان مثل نسل‌های قبل از خود

تن به سازشکاری نمی‌دهند و تلاش

می‌کنند به حق خود و سرزمین

شاعران نسل میانی

احمد مطر، شاعر نامدار عراقی هم اشعارش عرب، به عنوان یک فلسطینی همواره نگاهی از درون به بیرون به موضوع فلسطین و اشغال سرزمینش داشت. اگرچه در طول سالیان گذشته جنگ رسانه‌ای حول محمود درویش به عنوان یک اندیشمند جهان عرب حامی صلح با اسرائیل مطرح شده، اما حقیقت نگاه او را می‌توان در میان اشعارش یافت مثل قصیده «در این سرزمین» که او زیستن یا ترس را در کنار خودکامگان ننگ می‌داند:

در این سرزمین چیزی هست شایسته زیستن

بوی نان در یامعاد،

سربه‌وایی اردیبهشت

آزای زنان دربار مردان

نامه‌های آشیل،

آغاز عشق،

گیاه روئیده از سنگ،

مادانی بر بوندنای

وترس اشغالگران از گذشته

در این سرزمین چیزی هست

شایسته زندگی

محمود درویش نیز در اشعار روزهای

مثل امروز که طوفان الاقصی بریاست

را پیش‌بینی کرده بود. روزهایی که

آیندگان مثل نسل‌های قبل از خود

تن به سازشکاری نمی‌دهند و تلاش

می‌کنند به حق خود و سرزمین

مادری‌شان برسند. نمونه این نگاه درویش را

می‌توان در شعر «دخترک» دید:

روی ساحل دخترکی است

و برای دخترک خانواده‌ای

و خانه‌ای.

روی دریا ناوچه‌ای است

سرگرم شکار رهگذرانی

دخترک جیغ می‌کشد:

اما از پدرش صدایی در نمی‌آید

که در گدازه نسیم

به سایه‌اش فرو افتاده است!

چون ردی از خون بر چهره نخل

بر چهره ابر!

جیغ دخترک از ساحل فراتر می‌رود

فراتر از شیی کوبیری

اما پیواکی وجود ندارد.

آیا مرگ را دلیله‌ای از پادشاه بخواهیم؟

آیا مرگ ما را زنده می‌کند؟!

او که در شعر داد‌خواهی به تمسخر

سیاستمداران عرب می‌پردازد، چنین نگاهی را

در شعر «قلعه حیوانات» تعمیم می‌دهد. شعری

که با اشاره به کتاب قلعه حیوانات جورج اورل،

صراحتاً به حاکمان خوک‌صفت اشاره دارد که در

حال بلعیدن اراضی مقدس فلسطین هستند.

در گوشه‌ای از کره زمین

فقرسی مدرن برای جانوران جنگل هست

که سربازان و نیزه‌ها

از آن نگهداری می‌کنند.

در آنجا یوزپننگ‌هایی می‌زیند

که به آزادی ایمان دارند!

درندگانی که بقایای مغز انسان را

با کارد و چنگال می‌خورند

بر سفره انقلاب!

سگانی هست در کنار سگانی دیگر

دُم‌هایی که روی دُم‌های دیگر

درآب می‌چرخد،

در آستانه در به خاک می‌افتند

فقرسی مدرن برای جانوران جنگل

هیچ انسانی آنجا اجازه ورود ندارد!

بالای در نوشته‌اند:

اتحادیه عرب!

احمد مطر را می‌توان شاعر برانگیزاننده این

روزهای طوفان الاقصی نیز نام نهاد. شاعری که

صراحتاً تلاش می‌کرد ذهن نسل جوان فلسطین

را نسبت به آزادیخواهی و ایستادن در برابر ظلم

اشغالگران بیدار کند. او در شعر «انگیزه» چنین

می‌گوید:

دوستان میلیون مورچه

در یک ساعت

فیل غول‌پیکری را خوردند

ما دویست میلیون آدم داریم

که در زشتی ذلت خوابیدند

و با صبر جمیل بیدار شدند

و نسل به نسل

به تمرین شعار پرداختند

سپس به نبرد رفتند

اما از کشتن یک مورچه عاجز بودند!

برش

شاعرزن آزادپخواه

نگاه سعاد صباح، از نسل میانی

شاعران عرب نیز به موضوع

مثل تکه‌ای چوب بخشد؟

آیا ممکن است خودم را از میان

اعراب

خط بزنم؟!

به تشریح این موضوع می‌پردازد.

او در این شعر خود را از منتظران

حضرت‌مهدی(عج) می‌داند که

امید به ظفرمندی جبهه مقاومت

دارد:

از بازار رز و سهام بیرون بزن!

و به سیاه عرب پیوند

که کودکان در لبنان در حال مرگند

هرگاه در خواب‌ها صلاح‌الدین را

دیدم

در قدس گدایی می‌کرد

و به شمشیرهای عرب التماس

می‌نمود

هرگاه او را دیدم

سراغ محله‌های طی و تمیم و غزیه

را می‌گرفت

هرگاه راز حال و روز اعراب می‌افتم

می‌گریم

هرگاه به یاد قریش می‌افتم

می‌گریم

هرگاه کودکی عرب را می‌بینم

که نفرت را از رادیوها می‌نوشد

می‌گریم

هرگاه لشکر عرب

است.

که از زیر ویرانه‌ها خواهد شکفت!

بررسی اشعار چند نسل از شاعران

معاصر عرب به خوبی نشان

می‌دهد در غفلت سیاستمداران

عرب که همواره تلاش کردند تا

سازش را جایگزین مقاومت کنند،

اما روشنفکران و ادیبان خاورمیانه

راهی جدا رفتند و در جهت حفظ

ارزش‌های اخلاقی و آزادیخواهی

گام برداشتند. حال که این روزها

طوفان الاقصی بریاست می‌توان

به خوبی دریافت که زبان ادب و

هنر بر اندیشه سیاست پیروز شده

است.

یادداشت

احمد میر احسان، پژوهشگر و مستندساز پیشکسوت به‌مناسبت طوفان‌الاقصی و روحیه آزادی که در نسل جدید سرزمین اشغالی دمیده شده، شعری را در اختیار جام‌جم گذاشت که در ادامه می‌خوانید:

شعر طوفان

گلی بی‌نام

نه سپید

نه به رنگی نامیدنی

ناگهان ترانگه‌می دارد

با چشمانی زوبه‌بنفشه

در زمستان دل

غافلگیر می‌کنند!

وصف غریب نگارش قریب

درخشان از آتش سرخ و

جوانی آوازخوان

و تو دیدار می‌کنی بازبیا

درون زیبایی پنهان

آه خدایا! خاست

در گل‌های سرخ خون

شک‌ده زده در چاره جهان.

سرزمینی غصب شده

تنهامانده

زخم‌دیده

که جز سنگ‌ها و دعا

هیچ ندارد

و ناگهان وصف طوفان

صخره‌هایی رستاخیز و

گریزلاشخوران

آه خدا! اینجاست

من

صدای روح... را می‌شنوید؟

راه‌قدس از کربلا می‌گذرد!

دروغ نبود!

و صدایی دنباله‌مرگ‌ناپذیر

صدای اورا:

به اسب بازنده، دل ننیدید

ای سلاطین آتش

و این دروغ نبود.

صدای حاج قاسم

در زمین می‌چرخد

و

توفان بزرگ را گواهی می‌دهد

که می‌گذرد تا الاقصی:

نورهای لیمویی

می‌باریدم

باران کلمات انقلاب ترا

ای ای

آه غدار

غدار نفرت‌کار

بی‌ترجم

در کمین نشستند در شبانگاه

تا خانه لبخند و درخت زیتون

روژیاهاشان را منفجر کرد

تا شهرک‌های دوزخ برپاسازد

شهرک‌های ظلمت‌ها و

اجساد

سالیان بی‌شمار

در دهشت زیستید

با تابوت شهیدان نابالغ‌تان

برشانه‌ها

و سرود خواندید

سرود توفان را که فرا

خواهد رسید

فرا خواهد رسید

و رسید

این توفان آمیزه چشم‌به‌راهی

پیامبران است و حسین

این توفان نامی را فرمان

می‌برد و تکرار می‌کند

این توفان امیدرانی شناسد و

قاب

درگذشت ناشر پیشکسوت

قاسم نظیفی، مدیر انتشارات

اسلامی در ۸۲ سالگی و بعد از

شش دهه فعالیت در حوزه نشر

دارفانی را وداع گفت. مرحوم

نظیفی، متولد ۱۳۲۰ در تهران بود.

وی از ۲۱ سالگی انتشارات اسلامی را

در بازار بین‌الرحمن تأسیس کرد.